

**Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIJ-282/11-J

Název právnické osoby:	Střední odborná škola Jana Tiraye Velká Bíteš, příspěvková organizace
Sídlo:	Tyršova 239, 595 01 Velká Bíteš
IČ:	68 686 480
Identifikátor:	610 250 833
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Ing. Marií Šabackou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	město Velká Bíteš
Místo inspekční činnosti:	Tyršova 239, 595 01 Velká Bíteš
Termín inspekční činnosti:	23. – 25. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Škola vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost střední školy. K 30. září 2010 vykázala 226 žáků v devíti třídách denní formy vzdělávání. Povolená kapacita školy 250 žáků tak byla využita na 90 %.

Škola realizuje v letošním školním roce vzdělávání v následujících oborech:

střední vzdělání s maturitní zkouškou,

	Kód oboru	Název oboru	Forma studia	Délka studia
1.	23-45-L/001	Mechanik seřizovač	denní	4 roky
2.	23-45-L/01	Mechanik seřizovač	denní	4 roky

střední vzdělání s výučním listem.

	Kód oboru	Název oboru	Forma studia	Délka studia
1.	23-56-H/01	Obráběč kovů	denní	3 roky
2.	23-56-H/001	Obráběč kovů	denní	3 roky
3.	29-54-H/01	Cukrář	denní	3 roky
4.	29-54-H/001	Cukrář-výroba	denní	3 roky
5.	65-51-H/01	Kuchař-číšník	denní	3 roky
6.	65-51-H/002	Kuchař-číšník pro pohostinství	denní	3 roky
7.	69-51-H/01	Kadeřník	denní	3 roky
8.	69-51-H/001	Kadeřník	denní	3 roky

Ve školním roce 2010/2011 probíhá vzdělávání v oborech 23-45-L/01 Mechanik seřizovač, 23-56-H/01 Obráběč kovů, 29-54-H/01 Cukrář, 65-51-H/01 Kuchař-číšník, 69-51-H/01 Kadeřník podle školních vzdělávacích programů (ŠVP) a v ostatních oborech podle stávajících platných dokumentů.

Počet žáků se v posledních letech mírně zvýšil, přesto škola z důvodu nezájmu žáků neuskutečňuje vzdělávání v některých dalších oborech, které má zapsány v rejstříku, a zaměřuje se na výše uvedené. Ve snaze přizpůsobit se trhu práce škola požádala o zapsání oboru mechanik seřizovač, který je ve škole vyučován druhým rokem.

Škola je zapsána v rejstříku škol a školských zařízení od roku 1999 a na rozdíl od škol s mnohaletou tradicí musela od svého založení postupně vybudovat zejména kvalitní materiální zázemí a odborně kvalifikovaný pedagogický sbor. Škola nemá vlastní tělocvičnu, pro účely tělesné výchovy využívá sportoviště patřící městu (sportovní hala, stadion a hřiště). Smluvně je zajištěno stravování žáků. Škola prošla od poslední inspekční činnosti výraznými pozitivními změnami zejména v materiální oblasti včetně technického vybavení pro praktické vyučování a zkvalitnění informačních a komunikačních technologií (ICT). V roce 2009 byl pozměněn původní název školy na současný Střední odborná škola Jana Tiraye Velká Bíteš, příspěvková organizace.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Při přijímání i ukončování vzdělávání postupuje škola podle platných právních předpisů a respektuje zásadu rovného přístupu ke vzdělávání. Ředitelka školy vyhláší obvykle několik kol přijímacího řízení. Žáci jsou přijímáni bez přijímacích zkoušek na základě předem zveřejněných kritérií a splnění stanovených podmínek zdravotní způsobilosti. Informování o vzdělávací nabídce probíhá obvyklým způsobem (např. dny otevřených dveří, webové stránky školy, nábor v základních školách apod.). Důležitou roli v informovanosti veřejnosti hrají i osobní zkušenosti stávajících žáků.

Ve vzdělávání škola zohledňuje nejen regionální, ale hlavně sociální prostředí, na které musí brát ohled zejména při plánování mimoškolních nebo odborných akcí. Pozitivně škola přistupuje i k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Tyto žáky škola eviduje a přijímá opatření na základě doporučení poradenských zařízení nebo jejich aktuálního zdravotního stavu a doporučení lékaře. V případě potřeby jim umožňuje vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, dobrých výsledků dosahuje také při vzdělávání těžce sluchově postiženého žáka.

Jedním z hlavních cílů školy je mj. vytváření klidného prostředí a dobrých mezilidských vztahů, které umožňují zachytit a řešit projevy rizikového chování žáků ihned v počátku. To, že se tento cíl daří škole naplňovat, potvrzují výsledky externího testování – *Mapa školy*, z jejichž závěrů vyplynulo nadprůměrné hodnocení celkového prostředí všemi skupinami dotazovaných (žáci, rodiče, učitelé). Rovněž vyplynulo, že projevy rizikového chování jsou do školy vnášeny při nástupu prvních ročníků, ale že se je daří eliminovat. Zatím nebylo dosaženo výrazného posunu v problematice neomluvené absence některých žáků. Žáci s rizikem školní neúspěšnosti mají možnost využít doučování, opakovat ročník, případně přestoupit na méně náročný obor. Přesto někteří žáci z důvodu nezájmu o výuku zanechávají studia. Nadaným žákům škola umožňuje především realizaci v praktickém vyučování a v odborných soutěžích.

Organizace vzdělávání, vzhledem k postupně zaváděným ŠVP do praxe, splňovala stanovené podmínky, s výjimkou organizace přestávek. Několik přestávek je z důvodu dopravní obslužnosti pětiminutových. Teoretické i praktické vyučování probíhá dle učebních plánů, které odpovídají rámcovým vzdělávacím programům. Větší část disponibilních hodin byla využita u tříletých oborů především k posílení časové dotace odborného výcviku, v případě oboru mechanik seřizovač i druhého cizího jazyka. Odbornému výcviku je ze strany vedení školy věnována náležitá pozornost. Žáci ho vykonávají v odborných učebnách školy a na pracovištích fyzických nebo právnických osob.

Při organizaci a vedení teoretického vyučování převažovaly při hospitační činnosti tradiční formy založené na frontální výuce a standardním předáváním poznatků bez diferenciací úkolů. V menší míře byla zaznamenána skupinová práce a individuální vzdělávací přístup. V hodinách byly využity k prezentaci nebo procvičování učiva rovněž prostředky ICT a materiály připravené vyučujícími. Navštívené hodiny probíhaly v klidné pracovní atmosféře, dominantní postavení vyučujících mělo však většinu hodin za následek nižší úroveň aktivního zapojení žáků do výuky. Sebehodnocení či vzájemné hodnocení nebylo využíváno.

V hodinách odborného výcviku byli všichni žáci zapojeni do praktických činností a pracovali na zadaných úkolech. Byla zde patrná i individuální diferencovaná výuka. Při práci dodržovali pravidla bezpečnosti práce. Získávání odborných kompetencí napomáhala dobré metodické vedení ze strany učitelů, byla rovněž sledována aplikace nových poznatků, které jsou pro vyučované obory aktuální a potřebné. S ohledem na profil absolventa realizovaných oborů je u žáků podporován rozvoj klíčových a odborných

kompetencí, které se následně dobře uplatňují v praxi a při různých odborných soutěžích zaměřených prakticky.

Během hospitační činnosti byla zaznamenána v různé velké míře podpora všech funkčních gramotností žáků (matematické, přírodovědné, informační, sociální, čtenářské a komunikace v cizím jazyce). Strategie pro rozvoj funkčních gramotností žáků vychází především z vytvořených ŠVP. Možnosti dalšího rozvíjení podporují nabídka volitelných předmětů, exkurze odborného charakteru, výstavy, filmová či divadelní představení a další akce pořádané školou. Zájmové útvary nebyly pro nezájem žáků v letošním školním roce otevřeny. Pestřejší škála a rozmanitost činností a metod byla sledována především v hodinách jazykového vzdělávání, ve kterých byl také nejvíce podporován rozvoj čtenářské gramotnosti.

V oblasti komunikace v cizích jazycích škola sleduje návaznost výuky při přechodu žáků ze základní školy a vyučuje anglický a německý jazyk. V hospitované hodině žáci prokázali schopnost tvorby základních gramatických struktur, v menší míře byly rozvíjeny jejich komunikační dovednosti. Odborná slovní zásoba není v současné době plně začleněna do ŠVP, ale v praxi je vyučována.

Škola je velmi kvalitně vybavena pro rozvoj informační gramotnosti. Obě počítačové učebny jsou vybaveny funkčními počítači. Vzdělávání v předmětech výpočetní techniky dává velmi dobré předpoklady získání potřebné informační gramotnosti absolventů školy, podporuje ji také odběr časopisů s tematikou PC. Tyto předpoklady účinně rozšiřuje logické uplatnění prostředků ICT v řadě dalších předmětů teoretické i odborné výuky, jejichž užívání bylo zaznamenáno během hospitační činnosti a bylo patrné, že tato forma výuky má i motivační efekt.

Pozitivně lze hodnotit realizaci projektu (období 2009 – 2012) „*Inovace v rozvoji kompetencí žáků dle potřeb trhu práce*“, který byl zpracován společně školou a Střediskem praktického vyučování První brněnské strojírny Velká Bíteš zabezpečujícím praktickou výuku žáků oboru obráběč kovů a mechanik seřizovač. Projekt reaguje na zvyšující se nároky zaměstnavatelů a zaměřuje se hlavně na podporu rozvoje znalostí žáků v oblasti CNC programování, výuku technické angličtiny a další aktivity související s pracovním poměrem.

Škola úspěšně usiluje o to, aby vytvářela podmínky k dosahování maximálního možného úspěchu ve výsledcích vzdělávání. Pro hodnocení žáků má podrobně stanovena pravidla ve školním řádu. Pedagogičtí pracovníci hodnotí výsledky vzdělávání žáků v průběhu celého školního roku, k ověřování dosaženého stupně znalostí a dovedností využívají standardní způsoby, např. ústní zkoušení, vlastní testy a písemné práce. Zatím není využíváno externí hodnocení pro srovnání výsledků vzdělávání s jinými školami (jen v oblasti klimatu školy). Výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány pedagogickou radou, je zajišťována informovanost zákonných zástupců žáků o výsledcích vzdělávání. Úspěšnost žáků je rovněž součástí výročních zpráv školy. Škola se snaží sledovat v rámci možností také úspěšnost absolventů na trhu práce.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola vyučuje podle pěti školních vzdělávacích programů, které v souladu s profilem absolventa odpovídají cílům vzdělávání. Srovnávací analýzou s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy bylo zjištěno několik dílčích nedostatků, se kterými byla ředitelka školy a koordinátor ŠVP seznámeni.

Hlavní vize školy – připravit odborníky v daných oborech a za stálého zlepšování materiálních podmínek rozvíjet střední školství v regionu Velké Bíteše, je rozpracována v dokumentech školy a s vědomím zdravého patriotismu se vedení školy ve spolupráci se sociálními partnery daří ji naplňovat. Plnění cílů a stanovených úkolů pro jednotlivé úseky je sledováno a vyhodnocováno, koncepční záměry pravidelně inovovány. Důraz je kladen zejména na požadavky trhu práce a propojení výuky co nejvíce s požadavky budoucích zaměstnavatelů. Do vlastního hodnocení školy jsou účinně zapojováni pedagogové a žáci školy. Plánování probíhá systematicky a vytváří předpoklady pro dobré fungování školy.

Organizační struktura školy včetně stanovení kompetencí odpovídá podmínkám i velikosti školy a je funkční. Ve škole působí specialisté, kteří zajišťují výchovné poradenství, prevenci sociálně patologických jevů a rozvoj ICT. Jsou využívány metodické komise. Zásadní pedagogické dokumenty a záležitosti týkající se činnosti školy projednává ředitelka školy s pedagogickou radou, školskou radou i zřizovatelem. Školní řád je pravidelně vyhodnocován a jeho pravidla v praxi uplatňována.

Pedagogický sbor s příznivým věkovým složením se zčásti obměňuje, jeho základ je však stabilní. Z hlediska předepsané odborné kvalifikace je situace velmi dobrá, většina členů sboru má odbornou kvalifikaci. Ředitelka školy přijímá v této oblasti opatření a vede pracovníky k doplňování či zvyšování odborné kvalifikace. Někteří vyučující působí zároveň jako lektoři ve sportovních kurzech pro veřejnost. Začínajícím učitelům poskytuje škola pomoc prostřednictvím uvádějících učitelů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) vychází z Plánu DVPP a směřuje do oblasti cizích jazyků, zvýšení informační gramotnosti a dalších oblastí podle jednotlivých odborností. Na vzdělávání pedagogických pracovníků je orientován projekt „Zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků SOU Jana Tiraye“, který je financován z prostředků Evropského sociálního fondu a rozplánován na období let 2009 – 2012. Jeho cílem je zvýšení kvality vzdělávání, růst odbornosti pedagogů a směřuje do oblastí pedagogiky, psychologie, využívání prostředků ICT, CNC programování, managementu a komunikace v cizím jazyce. Ve škole je zpracovaný funkční systém hodnocení pracovníků.

Prostorové a materiálně technické podmínky pro splnění cílů vzdělávání jsou příznivé. Jejich neustálému zlepšování je ze strany ředitelky školy věnována značná pozornost. Výsledkem jsou esteticky zařízené prostory školy, které mají zároveň vliv na kultivované chování žáků. Škola úspěšně nachází zdroje pro jejich financování. Za podpory kraje Vysočina a města Velké Bíteše vznikl v roce 2009 projekt „Modernizace středního odborného učiliště Jana Tiraye za účelem zkvalitnění výuky ve Velké Bíteši“. Realizace projektu ve výši téměř 17 milionů korun znamenala podstatné zkvalitnění podmínek výuky. Bylo využito prostorů bývalého katastrálního úřadu, vybudovány odborné učebny fyziky a chemie, výpočetní techniky, jazyků, centrum obrábění a odborná učebna PC pro výuku na NC strojích. Všechny nové učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi a novým estetickým nábytkem. Tato část školy má bezbariérový přístup.

Při vzdělávání škola věnuje rovněž velkou pozornost vytváření bezpečného prostředí s fungujícím pedagogickým dohledem a přátelským klimatem. Žáci a zaměstnanci jsou prokazatelně seznamováni s pravidly bezpečnosti a požární ochrany. V prostoru recepce mají možnost občerstvení, k dispozici je také místnost určená k odpočinku během přestávek.

Finanční podmínky jsou dlouhodobě stabilní. Ve sledovaném období škola hospodařila především s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a rozpočtu zřizovatele, který hradil mj. i pomůcky pro odborný výcvik. Přímé náklady na jednoho žáka mají za poslední dva roky mírně stoupající tendenci. Ke značnému zlepšení finanční situace tak přispěly nejen finanční prostředky města Velká Bíteš, ale i prostředky čerpané v rámci rozvojových programů a Evropského sociálního fondu.

Důležitým předpokladem pro rozvoj školy je rozvoj spolupráce s jejími sociálními partnery. Velmi dobrá je spolupráce se zřizovatelem školy městem Velká Bíteš. Gastronomické dovednosti žáků jsou využívány i při konání slavnostních akcí. Ve škole byla zřízena školská rada, které byly předloženy dokumenty školy v souladu s právním předpisem. Žáci mají možnost podílet se na správě školy prostřednictvím volených předsedů jednotlivých třídních samospráv, kteří se scházejí s ředitelkou školy. Dalšími partnery jsou základní školy a podnikatelské firmy v regionu. Spolupráce s První brněnskou strojírnou Velká Bíteš, a.s. je příkladem dobré praxe.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy se uskutečňuje v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do rejstříku škol a školských zařízení.

Škola uplatňuje zásadu rovného přístupu při přijímání žáků ke vzdělávání, v jeho průběhu i při jeho ukončování.

Hodnocené školní vzdělávací programy nebyly zcela v souladu s rámcovými vzdělávacími programy, pro odstranění dílčích nedostatků byla stanovena lhůta.

Vedení školy vytváří a naplňuje strategické záměry, které umožňují rozvoj školy ve spolupráci se sociálními partnery. Funkční partnerské vztahy přispívají především k odbornému rozvoji žáků a používání inovativních metod.

Finanční prostředky poskytnuté škole umožňovaly realizaci vzdělávacích cílů. Pozitivně je hodnocena také snaha ředitelky školy zapojovat školu do projektů. Prostředky, které jsou tímto způsobem získávány podstatně zvyšují kvalitu vzdělávání a materiální podmínky školy.

Pro vzdělávání žáků vytváří škola bezpečné prostředí, v jeho průběhu přijímá opatření k zajištění jejich bezpečnosti a zdravého vývoje. Výsledkem je vytvoření příjemného školního klimatu.

Škola rozvíjí žákovu osobnost, podporuje rozvoj funkčních gramotností i jeho klíčových a odborných kompetencí.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěného nedostatku (doplnění ŠVP) ve lhůtě do 31. srpna 2011. Zprávu zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Inspektorát v kraji Vysočina, Mgr. Dagmar Formánková, Štáflova 2003, 580 01 Havlíčkův Brod, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.j@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole a v České školní inspekci, Inspektorátu v kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Dagmar Formánková, školní inspektorka

Dagmar Formánková v. r.

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor

Stanislav Pulkrab v. r.

V Havlíčkově Brodě 2. června 2011

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Ing. Marie Šabacká, ředitelka školy

M. Šabacká v. r.

Ve Velké Bíteši 9. 6. 2011

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.

